

Warszawa, dnia 27 marca 2002 r.

GI-DEC-DS-55/02

(dotyczy przetwarzania przez instytucję badającą opinie i rynek danych osób biorących udział w badaniu rynku)

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu w sprawie przetwarzania danych osobowych osób biorących udział w badaniach rynku prowadzonych przez instytucję badającą opinie i rynek,

nakazuje

przetwarzanie danych osobowych osób biorących udział w badaniach rynku prowadzonych przez instytucję badającą opinie i rynek wyłącznie w zakresie zgody, wyrażonej przez te osoby.

UZASADNIENIE

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych powziął informację, że instytucja badająca opinie i rynek w trakcie realizacji badania rynku przesyła ofertę marketingową (materiały informacyjno-reklamowe) Banku osobom, od których ww. instytucja odebrała wcześniej zgody na przetwarzanie danych osobowych "dla potrzeb realizacji badania polegającego na ocenie materiałów reklamowych firm oferujących materiały budowlane i wyposażenia wnętrz." Informacja ta stała się impulsem dla wszczęcia z urzędu postępowania administracyjnego, którego przedmiotem jest przetwarzanie przez instytucję badającą opinie i rynek danych osobowych osób biorących udział w przeprowadzanych przez tę instytucję badaniach rynku.

W czerwcu 2001 r. ankieterzy (współpracownicy) instytucji badającej opinie i rynek przeprowadzali badanie, które - zgodnie z treścią ankiety - miało na celu "ocenę materiałów reklamowych publikowanych przez firmy działające na rynku materiałów budowlanych, a poza tym ma na celu umożliwić pierwsze w Polsce opisanie statystycznego procesu inwestycyjnego przy budowie domu." W trakcie tego badania proszono respondenta (osobę biorącą udział w badaniu) o wyrażenie zgody na udział w kolejnym etapie tego badania oraz odbierano od niego zgodę na przetwarzanie danych osobowych. Zgodnie z treścią ankiety klauzula zgody na przetwarzanie danych osobowych brzmiała następująco: "Ja niżej podpisany(a) wyrażam zgodę na przetwarzanie przez instytucję badającą opinie i rynek [w klauzuli wskazano pełną nazwę tej instytucji] moich danych osobowych oraz na umieszczenie ich w informatycznej bazie danych stworzonej na potrzeby realizacji badania polegającego na ocenie materiałów reklamowych firm oferujących materiały budowlane i wyposażenia wnętrz. Przyjmuję do wiadomości, że moje dane osobowe przetwarzane są przez instytucję badającą opinie i rynek [wskazano pełną nazwę tej instytucji], a także, że jestem uprawniony do wglądu do swoich danych i ich poprawiania, a dane osobowe podaję dobrowolnie."

Osoba biorąca udział w pierwszej części badania otrzymała od instytucji badającej opinie i rynek imiennie zaadresowane materiały reklamowe Banku oraz informację o wyrażeniu przez nią zgody na udział w realizowanym przez instytucję badającą opinie i rynek badaniu rynku. Materiały te - jak oświadczyła instytucja badająca opinie i rynek - przesłane zostały z jej siedziby w kopercie firmowej ww. Banku z napisem "Kredyty na nieruchomości" oraz z numerem telefonu do infolinii i adresem internetowym Banku i obejmowały list przewodni dotyczący oferty proponowanych przez Bank kredytów na nieruchomości, ulotki zawierające szczegółowe informacje dotyczące tych kredytów oraz kupony promocyjne dla adresata oferty i jego znajomego.

Po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego zebranego w sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, stwierdził co następuje:

Stosownie do definicji sformułowanej w art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, przez zgodę osoby, której dane dotyczą - rozumie się oświadczenie woli, którego treścią jest zgoda na przetwarzanie danych osobowych tego, kto składa oświadczenie; zgoda nie może być domniemana lub dorozumiana z oświadczenia woli o innej treści.

Odebranie zgody na przetwarzanie danych osobowych osoby, której dane dotyczą w celu określonym w klauzuli zgody pozwala na przetwarzanie tych danych osobowych jedynie w celu, o którym poinformowano osobę w trakcie odbierania oświadczenia, tj. w celu, dla którego dane zostały zebrane. W myśl powołanego przepisu ustawy, uzyskana zgoda nie może być domniemana, a zatem z jej treści nie może być wywiedziona zgoda na przetwarzanie danych osobowych w celu innym niż ten, dla którego zebrano dane. Instytucja badająca opinie i rynek formułując w ankiecie klauzulę o powyżej wskazanej treści obowiązana jest zachować cel przetwarzania, o którym poinformowała osobę, której dane osobowe przetwarza. Celem tym, jak wskazano w ankiecie, jest realizacja badania polegającego na ocenie materiałów reklamowych firm oferujących materiały budowlane i wyposażenia wnętrz, a nie marketing usług kredytowych Banku.

Stosownie do przepisu ustanowionego w art. 23 ust. 1 ustawy, przetwarzanie danych jest dopuszczalne m.in. wtedy, gdy jest niezbędne do wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów administratorów danych, o których mowa w art. 3 ust. 2, lub osób trzecich, którym są przekazywane te dane - a przetwarzanie danych nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 5). Za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, uważa się - zgodnie z art. 23 ust. 4 ustawy - w szczególności marketing bezpośredni własnych produktów lub usług administratora danych. W sytuacji marketingu produktów innych podmiotów niż administratora, który zebrał dane osobowe, konieczne jest spełnienie przesłanki z art. 23 ust. 1 pkt 1, tj. niezbędne jest odebranie - przed przesłaniem przez ten podmiot jakiegokolwiek korespondencji o charakterze marketingowym, reklamowym lub podobnym - zgody osoby, której dane osobowe dotyczą, na przetwarzanie jej danych osobowych przez ten podmiot. W konsekwencji marketing obcych produktów może się odbywać wyłącznie na podstawie odrębnej i wyraźnej zgody osoby, której dane dotyczą.

Ponadto, przetwarzanie danych w celu innym niż ten, dla którego zostały zebrane, jest dopuszczalne, jeżeli nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą, oraz następuje w celach badań naukowych, dydaktycznych, historycznych lub statystycznych, z zachowaniem przepisów art. 23 i 25 (art. 26 ust. 2 ustawy). W niniejszej sprawie nie zachodzą jednak przesłanki z art. 26 ust. 2 ustawy, których łączne spełnienie pozwalałoby na zmianę celu przetwarzania danych osobowych uczestników badania prowadzonego przez instytucję badającą opinie i rynek.

Brak zatem podstaw prawnych dla zmiany przyjętego pierwotnie przez instytucję badającą opinie i rynek celu przetwarzania danych osób w nim uczestniczących, ponieważ bank nie jest podmiotem oferującym materiały budowlane i wyposażenia wnętrz.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak we wstępie.